

Warszawa, 29 czerwca 2022 r.

Znak sprawy: DOS.dws.071.26.2022

**Pan
Marian Sikora
Przewodniczący
Federacji Branżowych Związków
Producentów Rolnych**

Dotyczy: postulatów i pytań zgłoszonych podczas spotkania w dniu 28 kwietnia 2022 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

poniżej przekazuję informacje odnoszące się do postulatów i pytań poruszonych podczas spotkania Rady Federacji w dniu 28 kwietnia 2022 r.

- 1. Prośba o wsparcie rolników w kwestii glifosatu. Jest on nieodzowny, jeżeli chodzi o zwalczanie perzu, nie ma innego środka, który by go zastąpił. Potrzebne są również środki ochrony roślin i zaprawy do zwalczania mszyc w pszenicy i jęczmieniu ozimym.*

Substancja czynna glifosat jest substancją zatwierdzoną przez Komisję Europejską do stosowania w środkach ochrony roślin, której termin zatwierdzenia został przedłużony do 15 grudnia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2017/2324 w sprawie odnowienia zatwierdzenia substancji czynnej glifosat, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz w sprawie zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011 (Dz. Urz. UE L 333 z 15.12.2017 str. 10).

Aktualnie na forum europejskim substancja ta podlega procesowi ponownej oceny. W związku z dużą ilością uwag zgłoszonych do EFSA w trakcie konsultacji społecznych

ocena ta najprawdopodobniej przedłuży się i termin zatwierdzenia zostanie administracyjnie przedłużony na czas niezbędny do jej zakończenia.

W odniesieniu do zgłoszonego postulatu zwiększenia dostępności środków ochrony roślin i zapraw do zwalczania mszyc w pszenicy i jęczmieniu ozimym należy zaznaczyć, że Ministerstwo podejmuje wszechstronne działania mające na celu zaktywizowanie posiadaczy zezwoleń na wprowadzanie środków do obrotu do składania wniosków, zarówno dla nowych środków, jak i o rozszerzenie istniejących zezwoleń. Ponadto, podczas spotkań organizowanych z producentami środków ochrony roślin, Ministerstwo informuje o najbardziej pożądanym wnioskach, tj. w ostatnich latach przede wszystkim dla środków ochrony roślin do zaprawiania nasion oraz dla nowych środków, zawierających dotychczas nierejestrowane w Polsce substancje czynne. Dodatkowo, zgłoszony postulat niedostatecznego poziomu ochrony zbóż przed mszycami został przekazany posiadaczom zezwoleń z prośbą o informację, czy dysponują możliwością rozszerzeń istniejących zezwoleń o to zastosowanie, lub też np. przeniesienia do Polski w trybie wzajemnego uznania, zezwolenia udzielonego na te zastosowania przez inne państwa członkowskie.

- 2. W grudniu została przyjęta ustawa o rolniczym handlu detalicznym, jednak nie zostało zmienione rozporządzenie wykonawcze, które mówi o ilości żywności w ramach RHD. Prośba o zmianę rozporządzenia lub uchylene.*

Przedmiotowy postulat jest w trakcie realizacji. W resorcie rolnictwa obecnie trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania, które zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania⁽¹⁾.

Ww. projekt w dniu 10 lutego 2022 r. został skierowany do notyfikacji Komisji Europejskiej oraz państwom członkowskim Unii Europejskiej, zgodnie z obowiązującą procedurą. Obowiązkowy okres wstrzymania wydania ww. aktu prawnego, tzw. „standstill”, ustalony w ramach ww. procedury przez Komisję Europejską, potrwa do dnia 11 sierpnia 2022 r. Prace nad tym aktem prawnym zostaną zakończone niezwłocznie po zakończeniu tej procedury.

Do czasu wejścia w życie znowelizowanego rozporządzenia obowiązują przepisy dotychczas wydanego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania dotyczą wyłącznie żywności zbywanej do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego⁽¹⁾. Zgodnie z art. 3 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia prowadzenia przez rolników rolniczego handlu detalicznego⁽²⁾, która weszła w życie 4 lutego 2022 r., przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 44a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 44a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym tą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy (czyli do 4 lutego 2023 r.)

Jednocześnie należy podkreślić, że w związku ze zmianami przepisów o rolniczym handlu detalicznym (RHD) wprowadzonymi ww. ustawą obecnie sprzedaż konsumentom finalnym w ramach tej działalności może odbywać się bez ograniczeń ilościowych, w związku z tym maksymalne limity określone w przepisach obowiązującego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania⁽¹⁾ dotyczą wyłącznie żywności zbywanej do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, takich jak np. sklepy, restauracje, czy stołówki.

Ponadto, zgodnie z ww. znowelizowanymi przepisami⁽²⁾, zbywanie żywności w ramach RHD do ww. zakładów w przypadku żywności pochodzenia niezwierzęcego może odbywać się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, tak jak poprzednio - na obszarze województwa, w którym ma miejsce prowadzenie produkcji tej żywności, lub na obszarach powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem.

3. *Krajowy Plan Strategiczny. Komisja przesłała do Premiera uwagi. Czy poznamy je, a także odpowiedź? Czy będą one konsultowane przed wysłaniem do Brukseli?*
7. *Kiedy Komisja opublikuje listy obserwacyjne?*
9. *Kiedy zostaną przekazane uwagi KE do Planów Strategicznych? Jaki będzie tryb opiniowania?*

Projekt Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 był szeroko konsultowany, a zainteresowanie kolejnymi projektami ww. dokumentu było ogromne.

Wszystkie opinie i komentarze otrzymane od organizacji działających na rzecz różnych środowisk były analizowane pod kątem wprowadzenia ich do treści Planu, zatem niewątpliwie miały wpływ na treść kolejnych projektów Planu Strategicznego.

Przygotowana w oparciu o trzy etapy otwartych, publicznych konsultacji społecznych, czwarta wersja projektu dokumentu została w dniu 22 grudnia 2021 r. przedłożona Komisji Europejskiej, a w dniu 31 marca 2022 r. otrzymaliśmy formalne uwagi służb Komisji.

Aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwa końcowy etap procesu negocjacyjnego, w którym staramy się o wypracowanie jak najlepszych rozwiązań, które w najbliższych latach będą służyły rozwojowi zrównoważonego, nowoczesnego rolnictwa i obszarów wiejskich.

Uwagi Komisji Europejskiej (list obserwacyjny oraz szczegółowe uwagi), zostały upublicznione poprzez publikację na stronie internetowej Komisji. Znajdują się tam również odniesienia poszczególnych państw członkowskich, w tym Polski, jako pierwsza reakcja na zgłoszone uwagi.

W związku z tym, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca uwagę na transparentność całego procesu programowania PS WPR, link strony internetowej z uwagami KE, został również zamieszczony na informacyjnej stronie internetowej gov.pl – tej samej, na której prowadzone były konsultacje społeczne PS WPR. Jednak mogło to nastąpić dopiero po publikacji KE, która była autorem uwag. Poniżej link do strony:

<https://www.gov.pl/web/wprpo2020/uwagi-ke-do-projektu-ps-dla-wpr-na-lata-2023-2027-wersji-40-oraz-odniesienie-mrirw-do-uwag>.

10. Ubojnie mobilne - jest to dobry krok do skrócenia łańcucha dostaw. Problemem jest koszt zestawu urządzeń. Propozycja wprowadzenia stacjonarnych ubojni. Rolnik posiadałby specjalne pomieszczenie na oształmianie i wykrwawianie. Następnie transport odbywałby się w warunkach higienicznych do najbliższej rzeźni o małych zdolnościach produkcyjnych na zasadach sprzedaży bezpośredniej. Nie podwyższałoby to kosztów zakupu specjalistycznych sprzętów opartych na środkach transportu.

Przepisy z zakresu bezpieczeństwa żywności umożliwiają już obecnie funkcjonowanie w Polsce zarówno rzeźni przewoźnych, jak i rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, w tym położonych na terenie gospodarstw, tzw. rzeźni rolniczych.

W odniesieniu do postulatu wprowadzenia możliwości funkcjonowania stacjonarnych ubojni, składających się ze specjalnego pomieszczenia do ogłuszania i wykrwawiania zwierząt – takie rozwiązanie może zostać obecnie zrealizowane w ramach rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonej na terenie gospodarstwa, która może składać się nawet z jednego

pomieszczenia. W takim przypadku nie byłoby potrzeby transportu pozyskanych tusz i narzędzi wewnętrznych do innej rzeźni, gdyż badanie przedubojowe zwierząt i poubojowe mięsa odbywałoby się na miejscu, tj. w danej rzeźni rolniczej.

Należy podkreślić, że w odniesieniu do rzeźni rolniczych w przepisach krajowych⁽³⁾ wdrożono krajowe środki dostosowujące do przepisów UE w zakresie konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia pomieszczeń rzeźni. W przepisach tych wprowadzono szereg uproszczeń w odniesieniu do takich zakładów, które dotyczą np. liczby pomieszczeń i czynności, jakie mogą być w nich wykonywane, sposobu i miejsca przechowywania mięsa pakowanego i niepakowanego pozyskanego w wyniku rozbioru, szatni/miejsc zmiany odzieży i obuwia dla pracowników, systemu urządzeń do odkażania narzędzi, czy też przechowywania sprzętu oraz środków do czyszczenia i odkażania. W konsekwencji, wymagania strukturalne w odniesieniu do rzeźni rolniczych są znacznie mniej restrykcyjne niż te, które zostały określone w przepisach UE dla rzeźni prowadzących ubój zwierząt na dużą skalę.

W rzeźniach rolniczych mogą być ubijane zwierzęta będące własnością podmiotu prowadzącego daną rzeźnię (rolników utrzymujących zwierzęta), a także zwierzęta innych podmiotów, z tego samego powiatu lub z powiatów sąsiednich. Można również dokonywać rozbioru mięsa pozyskanego z ubitych w tych rzeźniach zwierząt.

Ponadto, podmioty prowadzące rzeźnie rolnicze mogą zbywać pozyskane w nich mięso innym podmiotom lub zakładom, bez ograniczeń obszarowych, a także wprowadzać je na rynek lub wykorzystać do produkcji żywności w ramach innych form działalności, prowadzonych przez te podmioty, jak np. rolniczy handel detaliczny, handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, zakład przetwórstwa mięsa.

Informacje na temat zatwierdzania rzeźni rolniczych w organach Inspekcji Weterynaryjnej w formie poradnika dla rolników pt. „Wymagania weterynaryjne przy prowadzeniu rzeźni rolniczej. Informacja dla rolników”, zostały zamieszczone na stronie podmiotowej GIW⁽⁴⁾.

Ponadto w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Wzmacniania Odporności (KPO) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) na lata 2023-2027 zaplanowano, a w przypadku PROW 2014-2020 wdrożono wsparcie inwestycyjne na budowę/modernizację/zakup wyposażenia, obejmujące również rzeźnie o małych zdolnościach produkcyjnych, w tym położone na terenie gospodarstw. W PROW 2014-2020 wsparcie takie było dostępne w ramach naborów przeprowadzonych w 2019, 2020 i 2021 r.

dla poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”.

Dodatkowo, w związku z przeprowadzoną w 2021 r. nowelizacją rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 651 i 1880 oraz z 2021 r. poz. 1770)⁽⁵⁾, polegającą m.in. na umożliwieniu zakupu specjalistycznych środków transportu rolnikom rozpoczynającym działalność przetwórczą na małą skalę w ramach zakładania działalności gospodarczej (np. prowadzenia działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) czy rzeźni o małych zdolnościach produkcyjnych) oraz rolniczego handlu detalicznego, wprowadzona została możliwość zakupu przez takie podmioty specjalistycznych środków transportu z 50% refundacją. Zatem w świetle przepisów obowiązujących od 2021 r., rolnikom - potencjalnym wnioskodawcom poddziałania 4.2 w zakresie małego przetwórstwa, przysługiwała 50% refundacja kosztów także w odniesieniu do zakupu ubojni mobilnych.

W najbliższych latach wsparcie inwestycyjne na prowadzenie tego typu działalności przetwórczej będzie kontynuowane w ramach środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, które aktualnie oczekują na ostateczne akceptacje KE i wdrożenie.

Wsparcie planowane w ramach KPO i PS WPR obejmuje mechanizmy pomocy (np. na modernizację i rozwój) zarówno dla podmiotów gospodarczych o statusie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego, jak i dla rolników zaczynających i kontynuujących takie przetwórstwo na małą skalę (np. w zakresie rolniczego handlu detalicznego (RHD), działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL), rzeźni rolniczych).

Wsparcie dla rolników rozpoczynających lub kontynuujących przetwórstwo rolno-spożywcze na małą skalę przewidziano w ramach:

- Inwestycji A 1.4.1. KPO - w działaniu 3 „Wsparcie w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa i akwakultury”, oraz
- Interwencji PS WPR „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości – w gospodarstwie” (I 10.6.1. Dotacja i I 10.6.2. Instrumenty finansowe).

Zakładany maksymalny poziom współfinansowania inwestycji (w formie refundacji poniesionych wydatków) określono na poziomie 50% poniesionych kosztów

kwalifikowalnych. Za koszty kwalifikowalne będą uznawane operacje polegające m.in. na zakupie: nowych maszyn i urządzeń do przetwarzania, przechowywania, magazynowania i wprowadzania do obrotu produktów; specjalistycznych środków transportu wewnętrznego i zewnętrznego do przewozu produktów lub dystrybucji żywności. Przewidziano także wsparcie do zakupu materiałów budowlanych i usług związanych z budową lub modernizacją budynków oraz infrastruktury technicznej.

Uruchomienie pierwszych naborów w ramach działania 3 Inwestycji A 1.4.1. KPO planowane jest na II połowę 2022 r., natomiast wdrożenie Interwencji PS WPR „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Dotacja) – w gospodarstwie” planowane jest od II połowy 2025 r., po zakończeniu realizacji instrumentów pomocowych Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

11. Kiedy zostaną ogłoszone nabory na programy z kończącego się PROWU? Ile jest niewykorzystanych środków? Czy możemy przyspieszyć tempo rozpatrywania wniosków? Kwota na zakup sprzętu jest nieadekwatna do obecnych cen maszyn rolniczych.

Terminy ogłoszeń naborów są prowadzone zgodnie z ustalonym harmonogramem. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi publikuje aktualny Harmonogram trwających i planowanych naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020 na ogólnodostępnej stronie internetowej. Poniżej link do strony.

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/harmonogram-naboru-wnioskow-prow-2014-2020>

Jednocześnie należy zauważyć, że Harmonogram ten ulega zmianom w odpowiedzi na bieżące sygnały i zmieniającą się sytuację, a na ww. stronie internetowej opublikowana jest zawsze jego najbardziej aktualna wersja. Zapraszamy do śledzenia informacji publikowanych przez MRiRW i ARiMR.

Informuję również, że w ramach działania 9 PROW 2014-2020 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” planowany jest jesienią ostatni nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego okresu programowania.

Odnosząc się do kwestii możliwości niewykorzystania środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), informuję, że wg danych na koniec maja 2022 r. w ramach Programu:

- zatwierdzono około 6,6 miliona wniosków o pomoc, złożonych przez rolników oraz przedsiębiorców i samorządy lokalne z obszarów wiejskich na łączną kwotę 61,5 miliarda zł,

- zrealizowano płatności dla ponad 1 mln 243 tys. beneficjentów na kwotę 47,6 miliarda zł.

Tempo wydatkowania środków w ramach PROW 2014-2020 podlega ocenie ze strony Komisji Europejskiej zgodnie z tzw. zasadą N+3. Zasada N+3 oznacza, że każda alokacja przypisana w PROW 2014-2020 do danego roku powinna znaleźć pokrycie w wydatkach poniesionych przez agencję płatniczą do końca trzeciego roku następującego po roku, którego dotyczy dany wkład. Rozliczenie alokacji środków EFRROW roku 2018, wg stanu wydatków na 31.12.2021 r., wykonano z nadwyżką ok. 610 mln euro. Zgodnie z danymi na 26 maja 2022 r. zasada N+3 dla roku 2022 r. (rozliczenie alokacji środków EFRROW roku 2019) została spełniona z nadwyżką ok. 38 mln euro środków EFRROW.

Ponadto, w związku ze zgłaszanymi sygnałami wskazującymi na zbyt niski poziom wsparcia realizowanych inwestycji w stosunku do aktualnych cen materiałów budowlanych oraz sprzętu rolniczego, MRiRW podjęło działania w celu zwiększenia kwoty pomocy w instrumencie wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych” PROW 2014-2020.

Nowe limity, w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”, w okresie realizacji PROW 2014-2020, mają wynosić:

- 1 000 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszaru a,
- 600 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszarów b-d,

przy czym na inwestycje niezwiązane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich lub adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca, nie może przekroczyć 250 000 zł.

Powyższe limity nie łączą się.

Obecnie procedowana jest zmiana PROW 2014-2020 w tym zakresie. Jednym z elementów procesu zmiany Programu jest akceptacja zaproponowanych zmian przez Komisję Europejską.

Zakłada się, że podniesienie wysokości pomocy zapewni realny wkład tego instrumentu wsparcia w dofinansowane inwestycje, biorąc pod uwagę aktualną sytuację rynkową. Pozwoli to beneficjentom na realizację zaplanowanych wcześniej inwestycji związanych z rozwojem gospodarstwa, bez konieczności ograniczania zakresu operacji, przez co częściowo zapobiegnie rezygnacjom z realizacji operacji.

12. Zwrócono uwagę na pakiety legislacyjne dot. zrównoważonego używania pestycydów i ochrony krajobrazu.

Europejski Zielony Ład i przyjęta w konsekwencji tego dokumentu Strategia „Od pola do stołu” przewidują 50% ograniczenie stosowania w Unii Europejskiej chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyka związanego z ich użyciem.

W tym kontekście należy podkreślić, że Polska konsekwentnie stoi na stanowisku, że wszelkie zmiany legislacyjne przenoszące postanowienia ww. dokumentów strategicznych na poziom prawa Unii Europejskiej powinny być poprzedzone dogłębną i rzetelną analizą wpływu, uwzględniającą nie tylko kwestie ochrony środowiska, ale także bezpieczeństwo żywnościowe Unii Europejskiej oraz zachowanie konkurencyjności unijnego rolnictwa.

Jak dotąd Komisja Europejska oficjalnie nie przedstawiła projektu aktu prawnego zastępującego obowiązującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

Udostępniony nieoficjalnie projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin uchylającego dyrektywę 2009/128/WE wzbudził jednak po stronie Ministerstwa szereg wątpliwości.

W związku z powyższym z inicjatywy Polski i Estonii uzgodnione zostało wspólne stanowisko 12 państw członkowskich odnośnie przyszłych zmian legislacyjnych, uwzględniające m.in. powyższe zastrzeżenia. Stanowisko to zostało przekazane Komisarz ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności p. Stelli Kyriakides 15 marca br., a następnie było omawiane podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 21 marca br.

W wyniku tego działania Komisja Europejska przesunęła termin publikacji projektu rozporządzenia na trzecią dekadę czerwca br.

Jednocześnie Ministerstwo kontynuuje obecnie współpracę z państwami członkowskimi, dzielącymi podobne zastrzeżenia do udostępnionego nieformalnie projektu nowych przepisów unijnych z zakresu zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin.

Dodatkowy czas uzyskany w dużej mierze dzięki działaniom Ministerstwa powinien jednak zostać wykorzystany także przez organizacje rolnicze na prezentowanie, poprzez organizacje o zasięgu europejskim, swojego stanowiska Komisji Europejskiej. Działania takie skutecznie wzmacniałyby głos Ministerstwa w tej sprawie.

8. *Zwrócono uwagę na problem stad łosi niszczących uprawy. W obecnej sytuacji odstrzał łosi jest niemożliwy, ponieważ są pod ochroną. Czy są inne metody na ograniczenie populacji?*

Kwestią o zasadniczym znaczeniu jest kontynuowanie działań w celu zapobiegania szkodom wyrządzanym przez zwierzęta dzikie, a w sytuacji ich wystąpienia - zapewnienie adekwatnych odszkodowań za poniesione straty. Niemniej Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie odpowiada za sprawy dotyczące stanu populacji łosia euroazjatyckiego w Polsce. Tym samym nie jest uprawnione do decydowania, co do możliwości, metod i potrzeb ograniczania populacji poprzez np. zmianę moratorium dotyczącego polowań na łosie. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska. W związku z tym w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska leży ustosunkowanie się do wyżej zadanego pytania.

10. *Doprecyzowanie kwestii wsparcia w ramach KPS. Premier odpowiedział, że wsparcie jest planowane w ramach KPS. Czy są to jakieś nowe interwencje?*

Aktualnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest na końcowym etapie programowania Plan Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Do momentu zakończenia negocjacji z Komisją Europejską oraz jej akceptacji, nie można jednoznacznie określić jakie ostateczne zapisy będzie zawierał dokument. W obecnej – negocjowanej wersji projektu (wersja 5.0) została dodana interwencja dot. inwestycji w dobrostan (dla bydła oraz trzody chlewnej) zmiana w interwencji dot. udziału w systemach jakości oraz dokonywane są zmiany dla ekoschematów. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostaną podane do publicznej wiadomości za pośrednictwem, m.in. strony internetowej na portalu gov.pl.

11. *UPEMI została poproszona o opiniowanie KPO. W jaki sposób otrzymają odpowiedzi? Tryb był bardzo anonimowy.*

W dniu 5 kwietnia 2022 r. MRiRW opublikowało na stronie internetowej MRiRW zaproszenie do uczestnictwa w konsultacjach społecznych „Kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”. Ankieta zbierająca uwagi była anonimowa – tym samym nie można zweryfikować, jakie konkretnie uwagi przekazało UPEMI.

Ponadto 8 kwietnia 2022 r. MRiRW przesłało zaproszenie do uczestnictwa w ww. konsultacjach do Członków Porozumienia Rolniczego, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych oraz Rady Kobiet w rolnictwie i nie otrzymano bezpośrednio uwag ze strony UPEMI do opiniowanego dokumentu.

Raport z konsultacji społecznych ww. dokumentu można znaleźć na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zapraszamy-do-udzialu-w-konsultacjach-spoecznych>.

12. Ceny zbóż stosowanych do karmienia ryb wpływają na stawki czynszu dzierżawnego. Organizacje rybackie skierowały pismo o zmianę metody obliczania czynszu. Stawka wysokości czynszu gruntów dzierżawionych z KOWR – proponują zastosowanie średniej wieloletniej i obniżenie wskaźnika do poprzedniego poziomu, bo wskaźnik przeliczeniowy został kilka lat temu podniesiony.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z art. 39a ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 514)⁽⁶⁾, należność z tytułu czynszu określonego w umowie jako równowartość pieniężna odpowiedniej ilości pszenicy ustala się na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu. Należność z tytułu czynszu dzierżawnego określonego w umowie dzierżawy ustala się jako iloczyn ilości pszenicy wyrażonej w decytonach i wartości pieniężnej jednej decytony pszenicy określonej na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy wskazanej w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu.

Sposób ustalania czynszu dzierżawnego za przedmiot dzierżawy określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022, poz. 433). Czynsz za przedmiot dzierżawy stanowi sumę wywoławczego czynszu dzierżawnego od poszczególnych składników nieruchomości, a jego ostateczny poziom ustalany jest w wyniku przetargu. Wysokość czynszu wywoławczego za grunty rolne uzależniona jest od rodzaju użytków i klasy gruntów oraz okręgu podatkowego, zgodnie ze stawkami podanymi w załączniku do ww. rozporządzenia.

Mając jednak na uwadze potencjalne problemy dzierżawców z wywiązywaniem się z zobowiązań finansowych wobec Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (powoływanego

dalej jako „KOWR”), spowodowanych znacznym wzrostem średniej ceny skupu pszenicy, KOWR na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. 2017, poz. 2116)⁽⁷⁾, może odroczyć określony w umowie termin zapłaty należności, rozłożyć ją na raty albo umorzyć w części lub w całości, jeżeli przemawiają za tym ważne względy gospodarcze, społeczne lub losowe. Rozporządzenie to, w § 1 ust. 1 wskazuje, że KOWR może odroczyć termin zapłaty należności lub rozłożyć ją na raty w przypadku gwałtownego załamania się rynku zbytu lub gwałtownego spadku cen produktów wytwarzanych w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie dłużnika albo w przypadku wystąpienia innych nadzwyczajnych zjawisk gospodarczych lub wystąpienia zdarzeń losowych, jeżeli ich skutkiem jest pogorszenie się sytuacji płatniczej w stopniu uniemożliwiającym terminową zapłatę należności KOWR, a których dłużnik nie mógł przewidzieć w ramach racjonalnie prowadzonej działalności gospodarczej.

Ponadto, zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 3 ww. rozporządzenia, należność może być umorzona w całości lub w części wtedy, gdy prowadzone przez KOWR postępowanie wyjaśniające wykaże, że na skutek okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby, zwykły przychód z przedmiotu dzierżawy uległ znacznemu zmniejszeniu w stopniu znacznie przewyższającym obniżenie wysokości czynszu dokonane na podstawie art. 700 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.)⁽⁸⁾, a zapłata należności byłaby związana z nadmiernymi trudnościami w odtworzeniu produkcji rolnej. Regulacja § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia stanowi, że wniosek o odroczenie, rozłożenie na raty lub umorzenie należności podmiot zainteresowany skorzystaniem z tych możliwości (a zatem również dzierżawca), składa do oddziału terenowego KOWR właściwego ze względu na położenie nieruchomości będącej przedmiotem umowy, z której wynikają te należności.

Obecnie obowiązujące przepisy umożliwiają zatem KOWR reagowanie na potencjalne problemy dzierżawców z wywiązywaniem się z zobowiązań finansowych wobec KOWR. Do „zmiany” wysokości czynszu dzierżawnego nie jest konieczna w każdym przypadku zmiana samej umowy dzierżawy, a złożenie przez dzierżawcę odpowiedniego wniosku do właściwego oddziału terenowego KOWR, który po przeprowadzeniu odpowiedniego postępowania, wskaże zainteresowanemu podmiotowi, czy jest możliwe zastosowanie jednej z form wsparcia, o których mowa wyżej.

Jednocześnie należy podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z KOWR, prowadzi stały monitoring funkcjonowania przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz regulacji wewnętrznych obowiązujących w KOWR, w ramach którego wszystkie zgłaszane przez zainteresowane podmioty, w tym w szczególności przez rolników oraz reprezentujące ich organizacje rolnicze, kwestie (a zatem również dotyczące m.in. wysokości czynszów dzierżawnych wynikających z umów dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa), są szczegółowo analizowane. Jeżeli zatem zaistnieje konieczność dokonania zmian przepisów prawnych regulujących ww. obszar, podjęte zostaną odpowiednie działania w tym zakresie.

Należy przy tym podkreślić, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 5 kwietnia 2022 r., o znaku: DNI.mr.073.38.2022, zwrócił się do Dyrektora Generalnego KOWR w związku z występowaniem i możliwością dalszego ewentualnego występowania w przyszłości zaburzeń gospodarczych, które mogą skutkować trudnościami w kontynuowaniu prowadzonej przez kontrahentów KOWR działalności rolniczej, o bieżącą analizę sytuacji, podejmowanie adekwatnych działań oraz sygnalizowanie ewentualnych potrzeb zmian w przepisach prawa, które mogłyby zminimalizować negatywne skutki dla rolników. W związku z tym wystąpieniem, Dyrektor Generalny KOWR pismem z dnia 28 kwietnia 2022 r., o znaku: CEN.BFK.WZN.6513.13.2022.PM.4, skierowanym do Dyrektorów Oddziałów Terenowych KOWR, przypomniał o obowiązujących regulacjach pozwalających KOWR reagować na problemy kontrahentów ze spłatą należności KOWR.

W świetle powyższego, postulat zmiany sposobu obliczania czynszu dzierżawnego na chwilę obecną nie zasługuje na uwzględnienie.

13. Korzystanie z prawa pomocy w ramach de minimis. Obecny limit środków wynosi 30 tys. € na 3 lata. Proponuje zrównanie tej kwoty z tradycyjnym rolnictwem – 200 tys. €.

Pomoc de minimis w rolnictwie udzielana jest zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.). Całkowita kwota przyznana pomocy jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 20 000 euro w okresie trzech lat podatkowych oraz łączna kwota pomocy de minimis przyznanej w okresie trzech lat podatkowych przez państwo członkowskie przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie

podstawowej produkcji produktów rolnych nie może przekroczyć górnego limitu krajowego określonego w załączniku do ww. rozporządzenia, tj. 295 932 125,00 euro.

Natomiast pomoc de minimis w rybołówstwie udzielana jest zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 717/2014 (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, s 45, z późn. zm.). Całkowita wartość pomocy de minimis, przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie może przekroczyć 30 000 euro w okresie trzech lat podatkowych, z jednocześnie nieprzekraczającym pułapem górnego limitu krajowego w okresie trzech lat podatkowych określonego w załączniku do ww. rozporządzenia, tj. 41 330 000,00 euro.

Aktualne wykorzystanie limitu pomocy de minimis w rolnictwie i rybołówstwie na bieżąco można sprawdzić pod adresem <https://srpp.minrol.gov.pl>, na dzień 29 czerwca 2022 wykorzystanie to wynosi odpowiednio w rolnictwie 201 441 689,36 euro, co stanowi 68,07% oraz w rybołówstwie 2 211 929,83 euro, co stanowi 5,35%.

14. Problemem na stawach jest kormoran czarny. Populacja kormorana rośnie, powodując ogromne straty w stawach karpowych. Jest to problem Polski, ale też innych krajów, gdzie prowadzona jest produkcja rybka.

Problem wpływu kormorana jest palący od dekad i do tej pory nie udało się uzgodnić, a tym bardziej wdrożyć rozwiązań, które satysfakcjonowałyby przedstawicieli branży rybackiej. Problem próbowano ostatnio w pewnym zakresie rozwiązać w ramach poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk nr 2177), jednak nie uzyskał on poparcia w ramach Stanowiska Rządu koordynowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Ponadto, w uzupełnieniu do dyskusji prowadzonej podczas spotkania dot. możliwości wsparcia dla innych sektorów, poza sektorem owoców informuję, że na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/467 z dnia 23 marca 2022 r. *przewidującego nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów w sektorach rolnych*, Polska wdrożyła nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów jabłek deserowych. Celem jest zmniejszenie podaży jabłek deserowych w bieżącym sezonie (2021/2022) poprzez przekierowanie ich części do wykorzystania jako surowiec dla przetwórstwa. Aktualnie trwają prace nad wdrożeniem pomocy dostosowawczej również dla producentów świń utrzymujących lochy.

Z poważaniem

Ireneusz Leśnikowski
zastępca dyrektora
Departamentu Oświaty i Polityki
Społecznej
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. z 2016 r. poz. 2159),
- (2) ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia prowadzenia przez rolników rolniczego handlu detalicznego (Dz. U. poz. 138),
- (3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020r. poz. 56),
- (4) <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/rzeznie-rolnicze>
- (5) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 651 i 1880 oraz z 2021 r. poz. 1770),
- (6) ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 514),
- (7) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2116),
- (8) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.).

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych
dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych